

Uppföljning av LRFs strategiska mål

Kvartalsrapport – Kvartal 1, 2020

Mål:

- Det reala produktionsvärdet för livsmedel skall växa med 3 procent per år i primärledet.
Målet är ändrat från 1 procent till 3 procent i och med att LRF har höjt ambitionen i de strategiska målen.

Produktionsvärde: God tillväxt 2019 och 2020

Produktionsvärdet för 2019 verkar vara något högre än vad som beräknats tidigare. Detta när det kommit nya data med definitiva skördenivåer och med arealer för ekologisk odling 2019. Den stora ändringen är högre skörd för vallfoder och mer ekologisk odling i växthus än i tidigare prognos. De nya men fortfarande preliminära siffrorna för helåret 2019 visar att det reala produktionsvärdet låg 15 procent över basåren vilket nästan är i nivå med treprocentsmålet. Uppgifterna är preliminära eftersom trädgårdsundersökningen och stora delar av statistiken om ekologisk produktion ännu inte är klar.

Prognosen för 2020 är att produktionsvärdet ökar med drygt 2 procent. Den reala tillväxten sedan basåren ligger därmed kvar nära målet. Den prognostiserade tillväxten beror främst på ett förväntat högre pris för spannmål, mjölk och kött. Den totala volymen beräknas bli lägre 2020 än året innan.

Volym: Ökande volym för gris och mjölk, stort bortfall för lamm

Under första kvartalet 2020 har produktionen av griskött varit 3 procent högre än under motsvarande period 2019. Invägningen av mjölk har också ökat. Det är för första gången sedan 2015. Produktionen av nötkött och kyckling var oförändrad men produktionen av lammkött var 15 procent lägre än under första kvartalet 2019. Förändringarna förväntas till stor del bestå under året.

Arealen höstsådda grödor är mindre i år än förra året. Istället har de vårsådda grödorna ökat. De ger vanligtvis lägre skörd. Kombinerar Jordbruksverkets preliminära arealer med genomsnittliga skördar erhålls en prognos med totalskördar som är något lägre än 2019. Proteinfoder, stärkelsepotatis och vissa trädgårdsgrödor kan dock få högre skörd. Viktas alla produkter med ett fast pris är prognosen att den sammanlagda volymen blir 3 procent lägre än 2019. Det är ändå 2 procent mer än under basåren.

Priser: Stigande pris för svenskt kött genom ökad efterfrågan

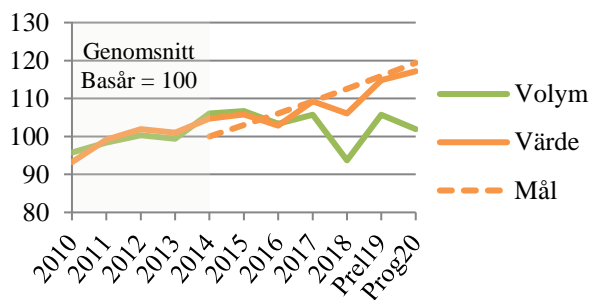
Coronapandemin har medfört förändringar på marknaden för jordbruksråvaror. En ändring är att konsumtion har flyttats från restauranger till hemmen, vilket medfört ökad försäljning i detaljhandeln. Då efterfrågan på svenskt är högre i handeln än på restauranger har efterfrågan på svenskt kött ökat. Volymen har inte påverkats nämnvärt eftersom det är lång produktionstid. Istället har priset har stigit för svensk kött. Priset på mjölk har också stigit under först kvartalet medan äggen har gått ner.

Terminshandeln indikerar att priserna för spannmål och andra vegetabilier blir högre för årets skörd än förra året. Första kvartalet var dock priserna lägre än samma tid 2019 eftersom priserna då var påverkade av torkan 2018. Marknaden för grönsaker, frukt och bär har också påverkats kraftigt av Coronapandemin. Där är den mycket svårt att prognostisera utvecklingen framöver.

Export: Kraftigt ökat exportvärde baserat på hög skörd 2019

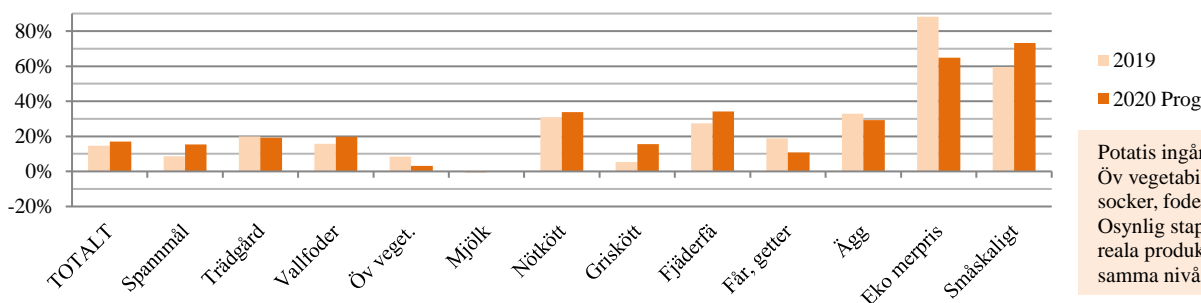
Den höga skörden förra året har medfört att exporten av spannmål och andra vegetabilieprodukter har legat på en hög nivå under första kvartalet i år. Ökningen är drastisk om man jämför med samma tid året före men det beror snarare på att exporten av spannmål i princip uteblev efter torråret 2018. Även andra produkter har ökad export under första kvartalet om man jämför med samma tid 2019. Nedgången som följde av torkan 2018 är därmed borta. Coronapandemin skulle kunna ha satt stopp för exporten när utbrottet tog fart i mars och många länder stängde sina gränser. Livsmedelsföretagen uppger i sin kvartalsrapport att exporten tvärdog men det finns inget i statistiken från SCB som tyder på att det blivit så. Flertalet produkter hade högre export i mars än i februari. Sammantaget låg det reala exportvärdet 41 procent högre under första kvartalet i år än under basåren 2010-2014.

Värde (realt) och volym, index:

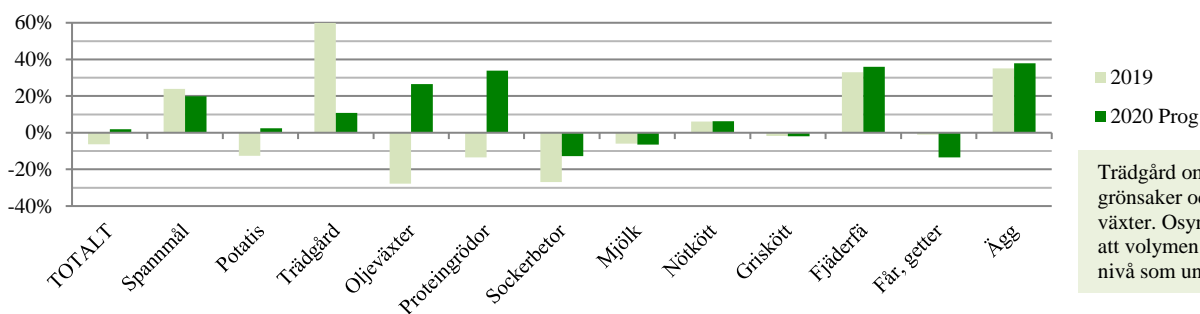
LRFs strategiska mål startar i ett genomsnittligt värde för åren 2010-2014. Det ligger som index hundra i diagrammet. 2014 var både värdet och volymen högre än genomsnittet för perioden vilket innebär att måluppfyllelsen var god i startpunkten. Från 2014 och framåt är målet att det reala värdet skall öka med 3 procent per år. Räknat med en ränta på ränta effekt innebär det att målet är 19,4 procent för 2020 jämfört med basåren. Det kommer troligen inte uppnås. Prognosen är att produktionsvärdet ökar med två procent jämfört med 2019 och hamnar 17 procent över basåren.

Produktionsvärdets utveckling jämfört med basåren 2010-2014:

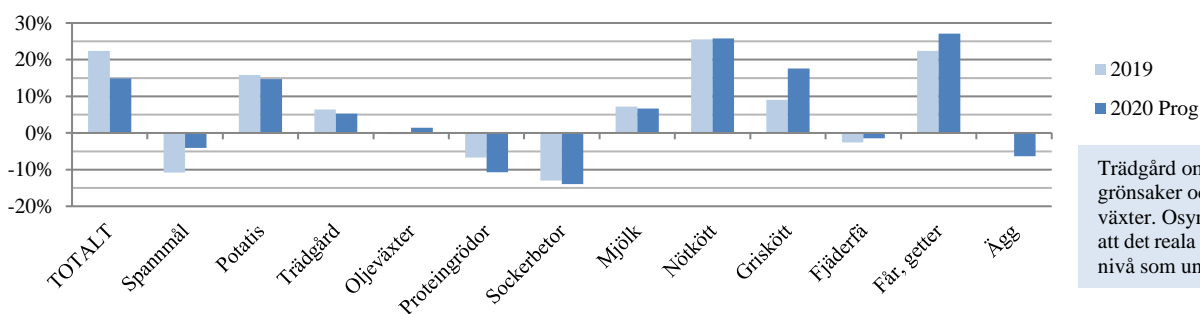
Potatis ingår i trädgård. Öv. vegetabilier är oljväxter, socker, foderärt och åkerböna. Osynlig stapel betyder att det reala produktionsvärdet är på samma nivå som basåren.

Volymutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att volymen är på samma nivå som under basåren.

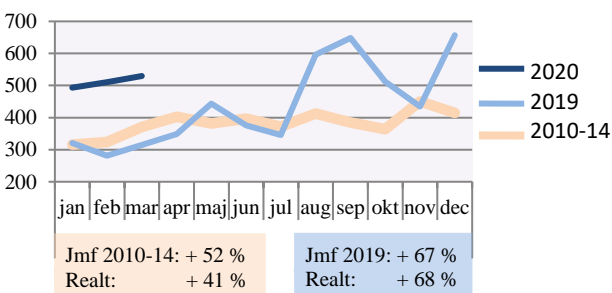
Real prisutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att det reala priset är på samma nivå som under basåren.

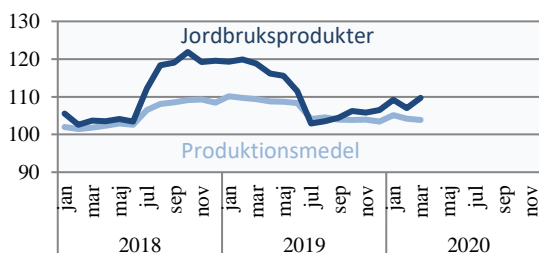
Exportutvecklingen:

Export av jordbruksvaror och livsmedel (värde i jordbruksledet, milj kr nominellt)

Prisutvecklingen:

Prisutveckling, realt index (Genomsnittet 2010-2014 = 100)

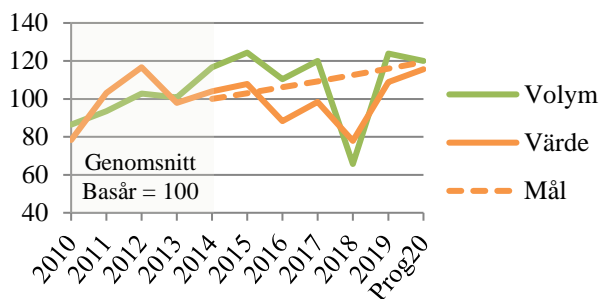
Spannmål

Lägre skörd men högre pris och ökat värde i osäker prognos

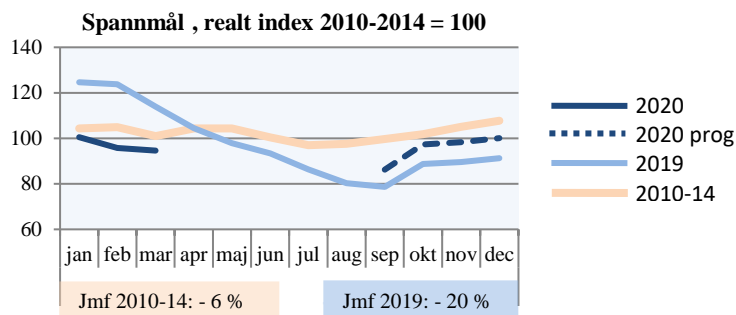
Spannmålsskörden blev 6,1 miljoner ton 2019. Det kommer troligen inte upprepas i år. Arealen spannmål är visserligen större i år men det är mindre höstsäd enligt Jordbruksverkets preliminära arealuppgifter. Det medför lägre skörd eftersom höstsäden har högst hektarskördar. Förra året hade också ett gynnsamt väder som gjorde att hektarskördarna blev något högre än normalt. Prognosen för 2020 bygger på genomsnittliga hektarskördar och indikerar att volymen minskar till 5,9 miljoner ton.

Priset för spannmål var klart lägre under första kvartalet än under samma tid året innan. Terminspriserna indikerar emellertid ett högre pris till hösten än 2019. Det är då som den mesta spannmålen säljs. Prognosen för 2020 blir därmed ett högre pris. Slår prognosen för volym och pris in kommer det reala produktionsvärdet stiga med 6 procent och hamna 16 procent över basåren 2010-14. Osäkerheten är dock ovanligt stor då coronapandemin kan få priserna på världsmarknaden att svänga.

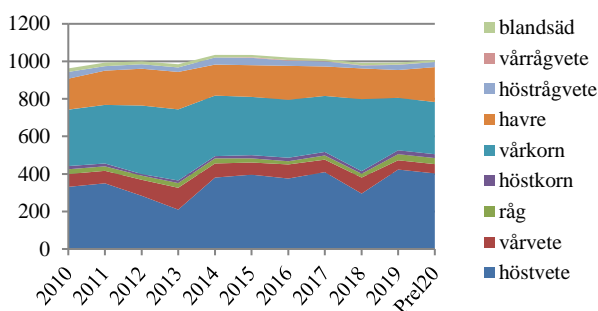
Värde (realt) och volym:

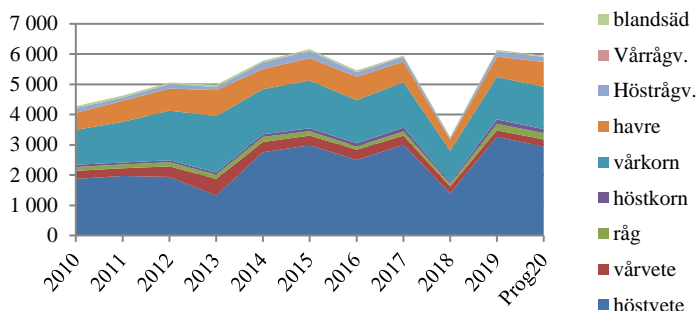
Prisutvecklingen:

Arealutvecklingen:

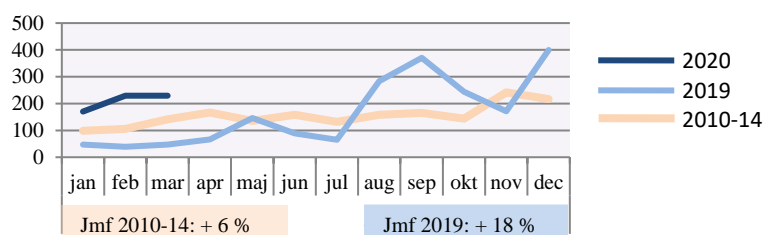

Volymutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Export av spannmål och produkter därav
miljoner kr vid gård löpande priser

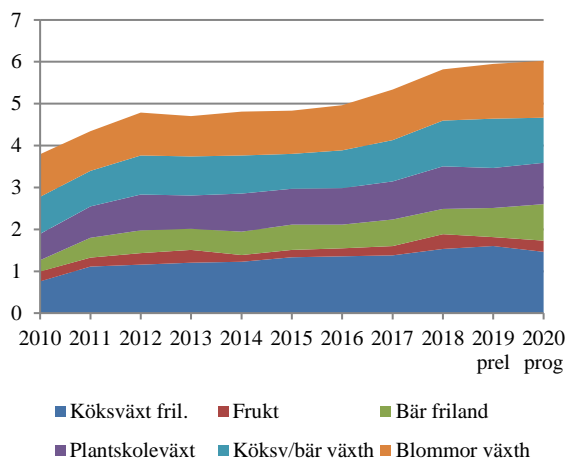
Grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter

Svagt stigande reall värde enligt osäker prognos

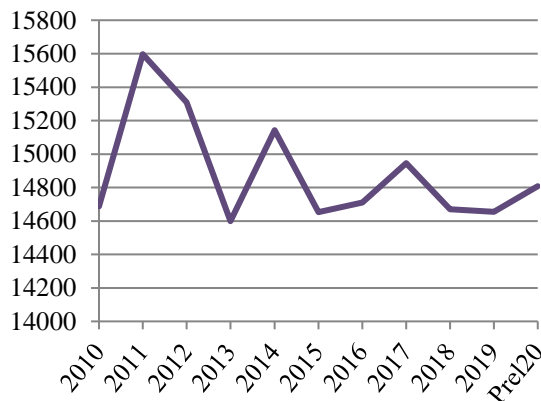
Trädgårdsundersökningen har inte kommit ännu vilket innebär att uppgifterna för 2019 fortfarande är mycket preliminära. Prisindex för 2019 indikerar att priserna steg för frukt, bär och prydnadsväxter men sjönk för grönsaker. Omvänt blev skörden av frukt lägre än året innan medan skörden av grönsaker blev högre. Sammantaget indikerar beräkningen ett svagt ökande reall värde 2019.

Prognosen för 2020 är mycket osäker. De preliminära arealuppgifterna visar ökad areal med frilandsodling. Ökningen stärks av att det finns en trend med högre hektarskördar och ökad växthusodling. Prisindex för första kvartalet indikerar en kraftig prisökning för frukt och bär, en kraftig prisnedgång för grönsaker och en svag prisökning för prydnadsväxter. Sammanlagt ger detta en prognos om svagt ökande reall produktionsvärde även 2020. Prognosen är extra osäker i år eftersom Coronapandemin har medfört stora förändringar på marknaden när restaurangernas efterfrågan har minskat. Volymen kan också komma att minska om det blir brist på arbetskraft till följd av reserestriktionerna i världen.

Värdeutvecklingen: Milj kr

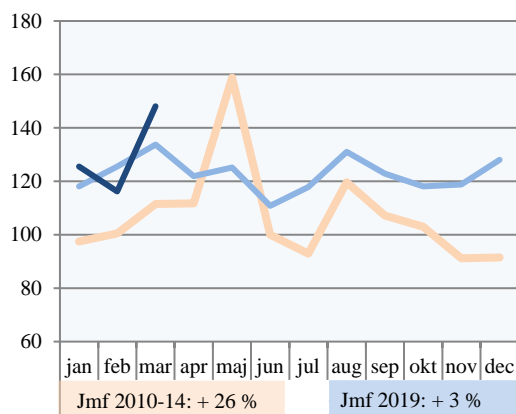

Arealutvecklingen: Friland (ha)

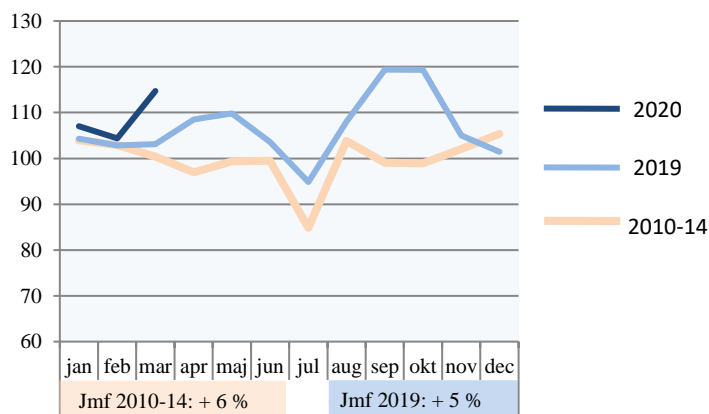

Prisutvecklingen:

Frukt o grönsaker, reall 2010-2014=100

Prydnadsväxter, reall 2010-2014 = 100

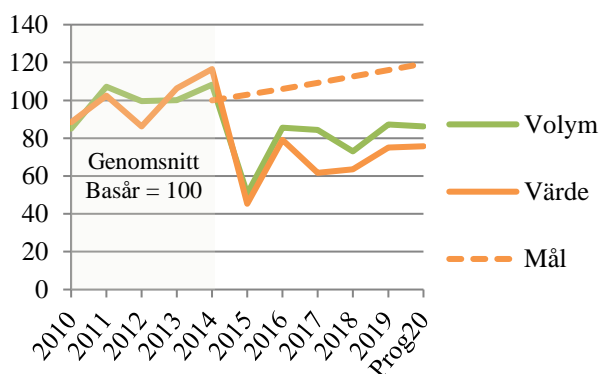

Sockerbetor

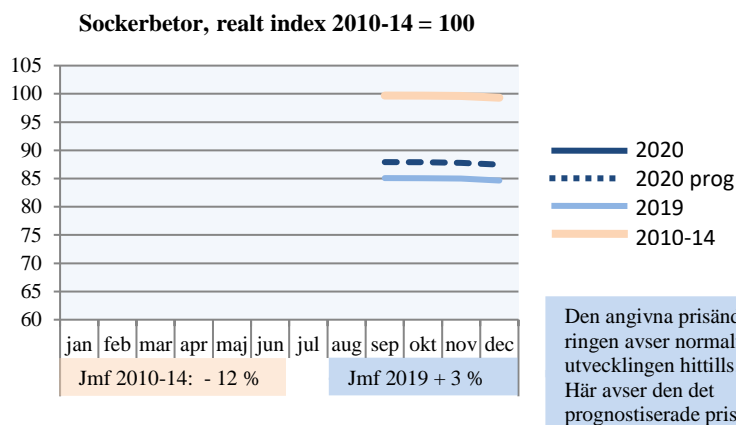
Fortsatt ökande värde men på en låg nivå

Prognosen för sockerbetorna är mycket osäker. Prismodellen för sockerbetor har ändrats så att det nu även finns ett resultatbaserat alternativ. Det förväntas ge något högre betalning i genomsnitt. Skörden prognostiseras däremot bli något lägre än förra året. Prognosen för 2020 bygger på en hektarskörd i nivå med genomsnittet för 2014-2017 och 2019 kombinerat med årets areal som är 9 procent större än 2019. Totalt beräknas det reala produktionsvärdet öka men ändå hamna 24 procent under basåren 2010-2014.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

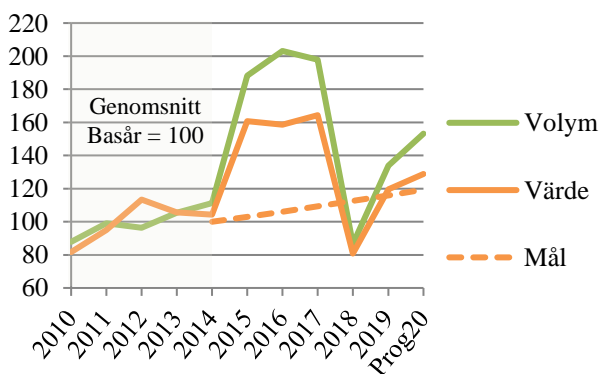
Proteinfodergrödor

Ökad odling men troligen lägre pris

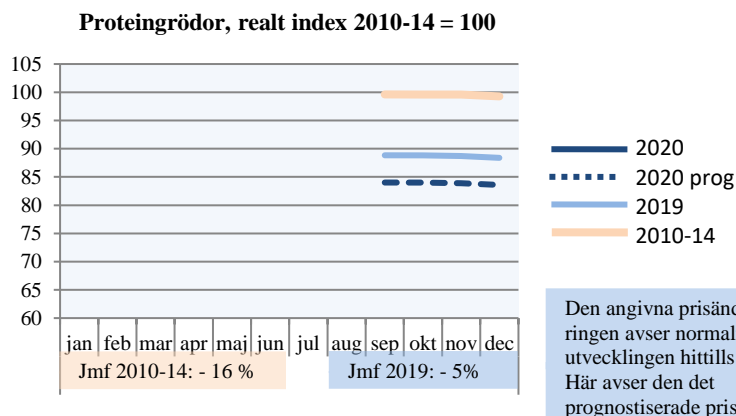
Arealen med foderarter och åkerbönor har ökat 7 procent i år enligt Jordbruksverkets preliminära statistik. Det efter en kraftig minskning förra året som inte återtas fullt ut. Årets areal på 42 000 hektar ligger långt under de 56 000 hektar som odlades 2016 och 2017. Räknat med hektarskördar i nivå med genomsnittet för 2014-2017 och 2019 blir det en skörd 150 000 ton i år. Det är 50 procent över basåren.

Priset är osäkert men de terminspriser som finns indikerar att det blir lägre än 2019. Sammantaget prognostiseras ändå det reala produktionsvärdet öka med 8 procent. Det hamnar då 29 procent över basåren vilket är strax över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

Mjök

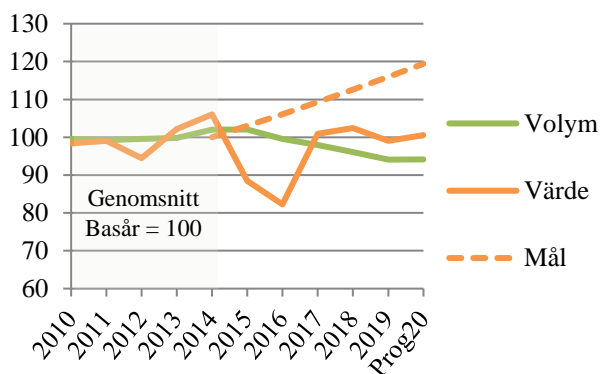
Ökad invägning i februari och mars

Invägningen av mjök var högre i februari och mars än för samma månader 2019. Det är första gången sedan 2015 som invägningen har ökat två månader i rad. Kanske är det en vändpunkt. Under första kvartalet var invägningen 1 procent högre än samma tid förra året. Prognosen för hela året stannar i dagsläget på att invägningen stabiliseras och blir kvar på samma nivå som förra året.

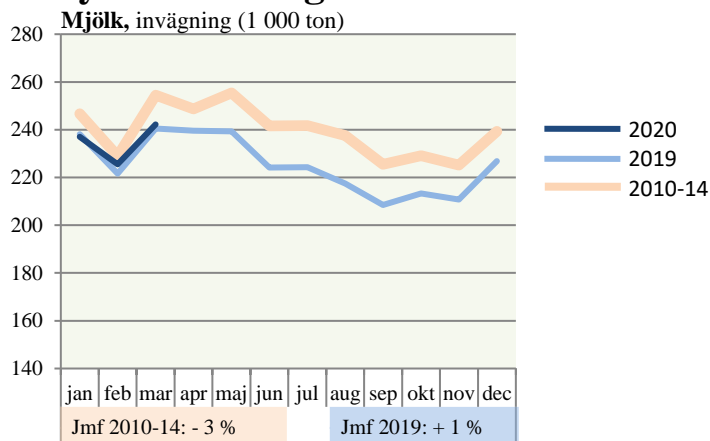
Priset för konventionell mjök vände svagt uppåt i mars. Det genomsnittliga priset för första kvartalet blev därmed något högre än förra året. De preliminära prisuppgifterna som bygger på Arla-noteringen indikerar dock att en del av uppgången föll bort i maj. Prognosen för hela året är att priset blir 5 öre högre än 2019. Kombinerat med negativ inflation ger det en real prisökning med drygt en procent.

Slår prognoserna för pris och volym in kommer det reala produktionsvärdet att öka en dryg procent och hamna i nivå med basåren 2010-2014. Det är långt under det generella målet. Mervärdet för ekologisk mjök ingår inte, det redovisas under ekologiskt.

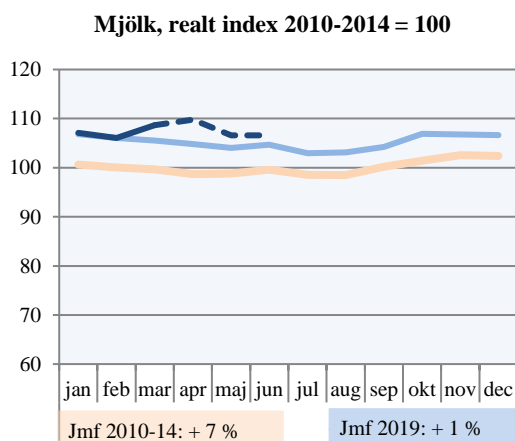
Värde (realt) och volym, index:

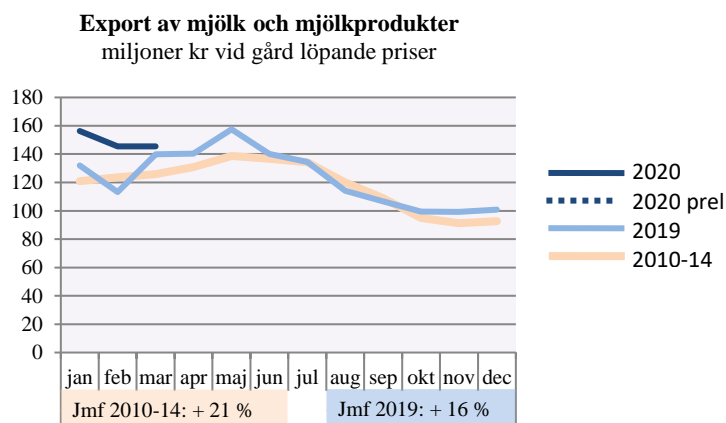
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

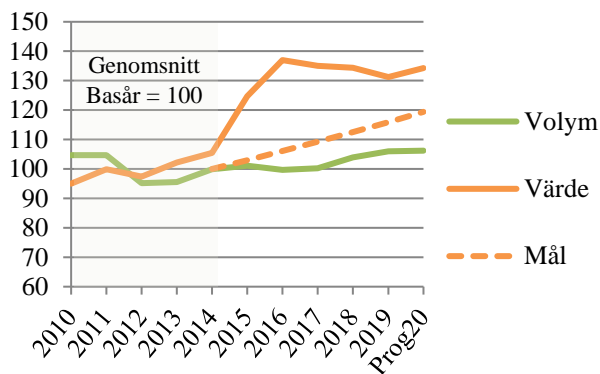
Nötkött

Ökad efterfrågan ger högre pris

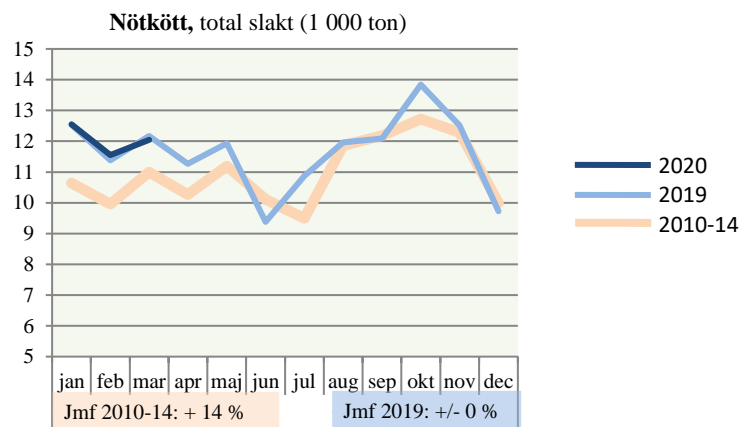
Coronapandemin har medfört stora förändringar på marknaden för nötkött. I många länder har det blivit störningar i industriledet. I Sverige är den största förändringen att konsumtion har flyttats från restauranger till hemmen. Det har medfört ökad försäljning i detaljhandeln och ökad efterfrågan på svenskt nötkött genom att andelen svenskt är högre i butik än vid försäljning till restauranger. Den slaktade volymen har inte påverkats av den ökade efterfrågan eftersom det är lång uppfödningstid på nötkreatur. Priset har dock stigit. Ökningen började i mars och har sedan fortsatt under andra kvartalet enligt de preliminära uppgifterna.

Prognosen för hela 2020 är att ett vägt pris för allt nötkött hamnar strax över 41 kronor per kilo. Det är 2 procent högre än förra året. Volymen beräknas bli oförändrad. Det reala produktionsvärdet ökar då med två procent och hamnar 34 procent över basåren 2010-2014. Det är långt över det generella målet som är 19,4 procent på de fem åren som gått sedan 2014.

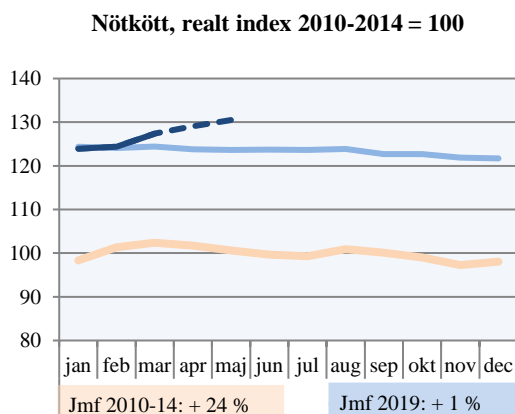
Värde (realt) och volym, index:

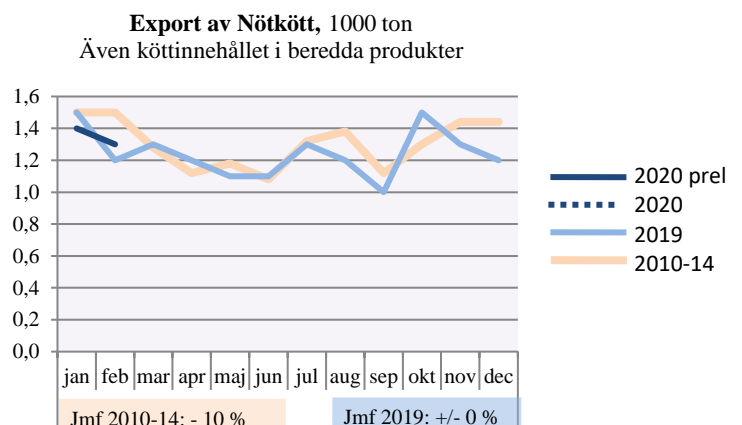
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

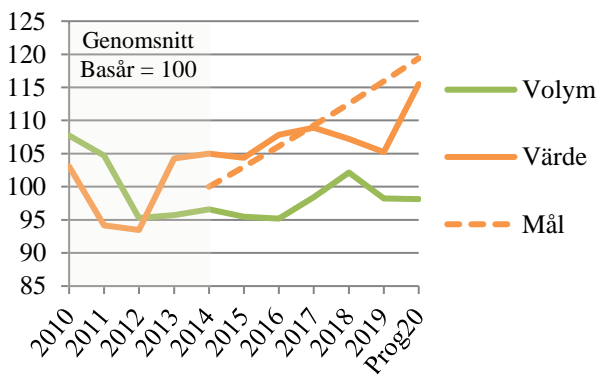

Griskött

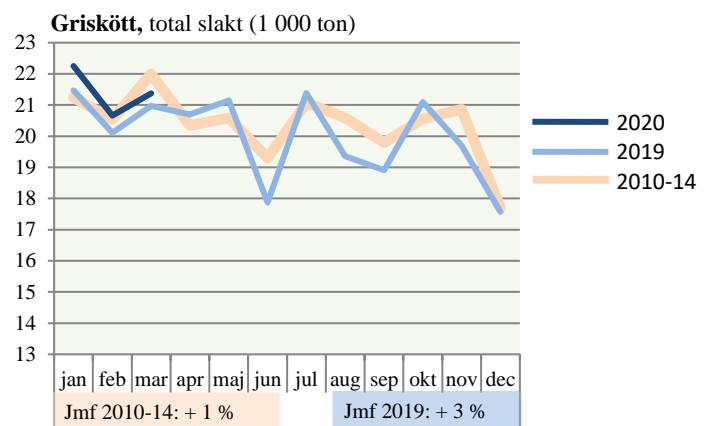
Real tillväxt genom högre pris och ökad volym

Ännu en gång går den svenska marknaden för griskött sin egen väg i en helt annan riktning än i övriga länder i EU. Coronapandemin har medfört att grispriset har fallit i Europa. Där drevs prisnivån av exporten till Kina. Det svenska grispriset har istället stigit. Här har Coronapandemin medfört att konsumtion har flyttats från restauranger till hemmen. Det har medfört ökad efterfrågan på svenskt griskött genom att andelen svenskt är högre i butik än vid försäljning till restauranger. Prisökningen som började i slutet av förra året har därmed förstärkts. Volymen har också ökat. Under första kvartalet låg volymen 3 procent högre än samma kvartal året före. Ökningen beror inte på Coronapandemin utan på de signaler om ökande priser som kom redan förra sommaren. Sammantaget blir prognosen för 2020 en real tillväxt med 10 procent. Det reala produktionsvärdet hamnar då 16 procent högre än basåren 2010-2014 vilket närmar sig det generella målet. Uppgången beror främst på ett högre pris.

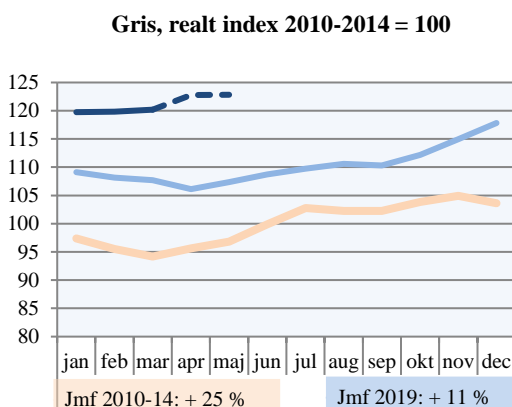
Värde (realt) och volym, index:

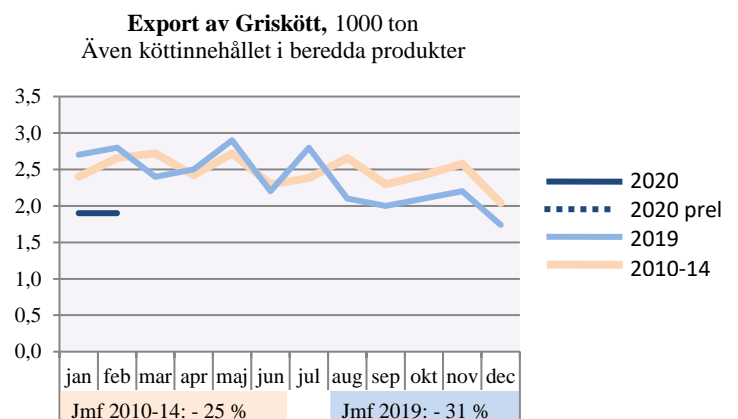
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

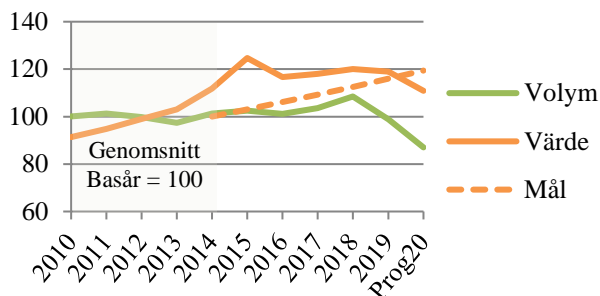

Lammkött

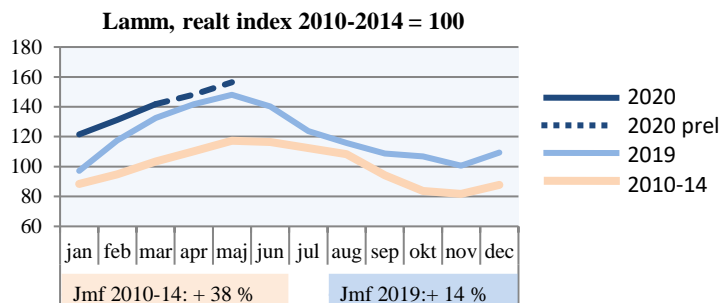
Fallande volym trots högre pris

Den svenska lammproduktionen påverkades kraftigt av torkan 2018. Många valde att slakta ut hela eller delar av sina besättningar vilket gav en ökad volym då men minskande volymer sedan dess. Första kvartalet i år var inget undantag. Den slaktade volymen var 15 procent lägre än samma tid förra året. De 640 ton lammkött som producerades under första kvartalet är den lägsta nivån för första kvartalet under de 10 år som tidserien redovisas. Priset har dock ökat markant. Under första kvartalet låg det 14 procent högre än förra året och 38 procent högre än under basåren. Kanske kan det högre priset göra att volymen också vänder uppåt men med viss fördröjning. Prognosen för 2020 att volymen minskar med 12 procent jämfört med 2019 men att priset blir 4 procent högre. Slår det in kommer det reala produktionsvärdet minska med 7 procent. Det hamnar då 11 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket för först gången är under det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

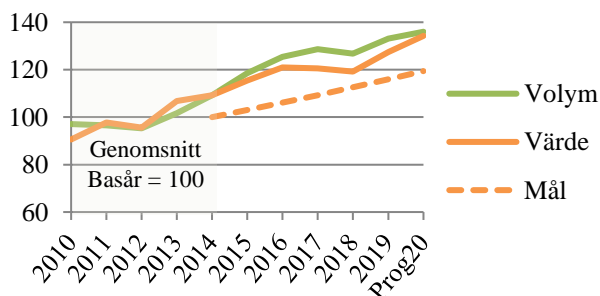
Kyckling

Real tillväxt genom högre pris och ökande volym

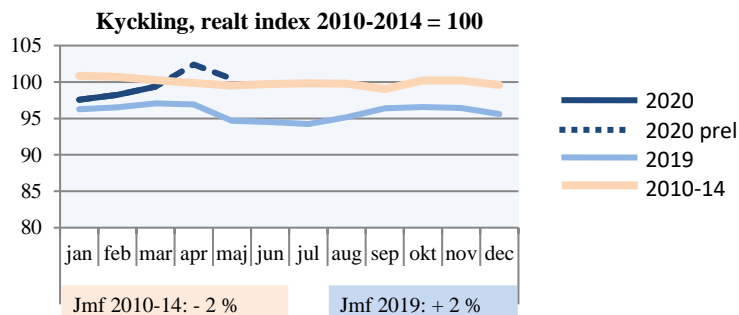
Kycklingen följer samma mönster som gris och nötkött med en prisuppgång i mars och april. Troligen är det en effekt av Coronapandemin. I och med att viss konsumtion har flyttats från restauranger till hemmen har efterfrågan på svenskt kött ökat. Andelen svenskt är högre i butik än vid försäljning till restauranger och det gäller inte minst kyckling. Volymen har dock inte kunnat ökas på så kort tid eftersom det är en viss tidsfördröjning i uppfödningen. Prognosen för hela 2020 är dock att volymen ökar med 2 procent. Samtidigt beräknas produktionsvärdet öka med 5 procent eftersom även priset stiger.

Det saknas uppgifter om priset i den officiella statistiken. Istället används ett pris från Hushållnings-sällskapens produktionsgrenskalkyler på årsbasis medan de löpande förändringarna månad för månad hämtas från prisutvecklingen för det partipris som rapporteras in till EU. Det räknas sedan om till producentpris. Det är dock oklart vilket genomslag det blir i producentled.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

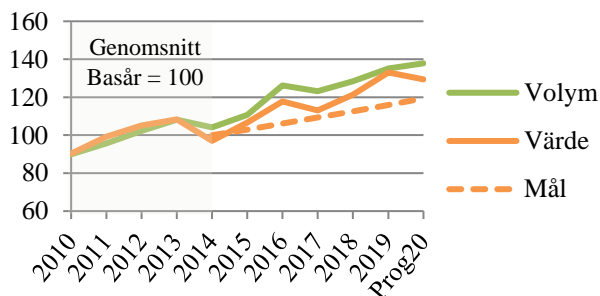
Ägg

Fallande pris under första kvartalet

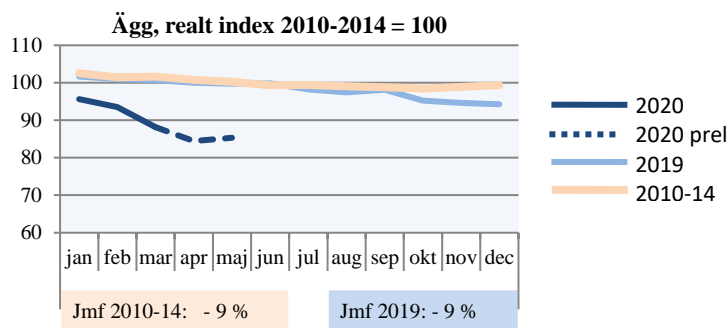
Priset på ägg vek nedåt under slutet av 2019. Nedgången har fortsatt i år. I mars var priset 12 procent lägre än samma månad året innan. Preliminära data indikerar att prisnedgången fortsatte i april. Prisnedgången gäller alla former av ägg. Priset för foder har också gått ner. I mars var prissänkningen för foder lika stor som prisnedgången för äggen. Det finns dock andra kostnader som inte har gått ner och därför har lönsamheten sjunkit. Prognosen för hela 2020 är att priserna stabiliseras och att prisnedgången stannar på 5 procent för helåret. Priset som används är ett viktat genomsnitt för priset på ägg från frigående höns och från höns i inredd bur. Mervärdet för ekologiska ägg ligger separat.

Volymen har ökat stadigt under lång tid men det finns ännu inga data för 2020. Prognosen för hela året är att ökning avtar något och stannar på 2 procent. Slår prognoserna in kommer det reala produktionsvärdet minska med 3 procent under 2020. Det hamnar då 30 procent högre än för basåren 2010-2014.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

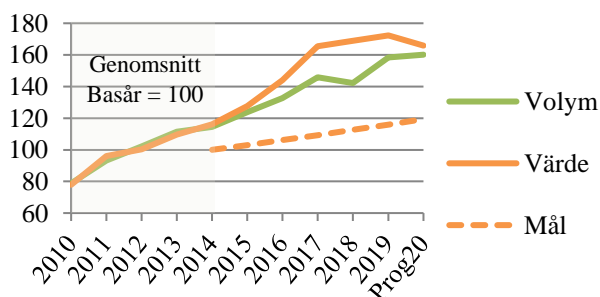
Ekologiskt

Ökad volym men svag prisutveckling

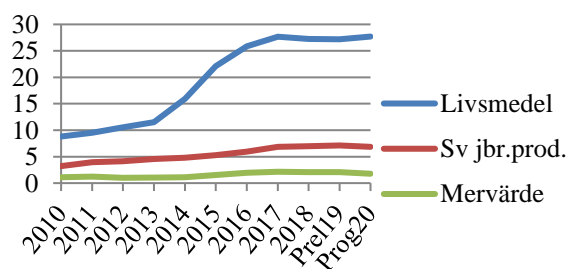
Ny statistik från Jordbruksverket visar att den ekologiska odlingen i växthus har ökat snabbare än tidigare uppskattat. Dataserierna för ekologisk produktion har därför reviderats från 2015 och framåt. Värdet av den ekologiska produktionen är nu beräknad till 7,1 miljarder för 2019, en real ökning med 72 procent sedan basåren 2010-2014. Två av dessa miljarder är mervärde. Uppgifterna är fortfarande preliminära i väntan på statistik om skördarnas storlek och om volymen ekologiska animalieprodukter.

Prognosen för 2020 är att både mervärdet och produktionsvärdet sjunker. Orsaken är att priserna för ekologiska produkter verkar sjunka mer än för de konventionella. Prisutvecklingen för mjölk och spannmål väger då tungt. Volymen beräknas däremot öka svagt. Försäljningen av ekologiska produkter till konsument förväntas också öka. Enligt Ekoweb's prognos kommer försäljningen upp emot 29 miljarder 2020. Uppgifter från Ekologiska Lantbrukarna visar också att försäljningen i butik har ökat under första kvartalet av sådana ekoprodukter som kan produceras i Sverige.

Värde (realt) och volym, index:

Marknaden för ekologiska produkter i olika led (miljarder kr)

Produktionsvärdets utveckling:

	Genomsnitt för basåren 2010-14			År 2019			Realt jfr med 2010-14	År 2020 Prognos			Realt jfr med 2010-14
	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr		Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	
Spannmål	4 955	1,49	7 382	6 136	1,40	8 606	9%	5 946	1,53	9 126	15%
Trädgård			6 325			8 148	20%			8 086	19%
Vallfoder	4 084	1,29	5 269	4 515	1,45	6 547	16%	4 260	1,59	6 761	20%
Öv veget.			2 118			2 466	8%			2 329	3%
Mjök	2 874	3,45	9 917	2 704	3,90	10 550	-1%	2 706	3,95	10 691	1%
Nötkött	132	30,62	4 033	140	40,56	5 665	31%	140	41,36	5 787	34%
Griskött	245	14,95	3 656	240	17,20	4 132	5%	240	18,87	4 528	16%
Fjäderfä	115	9,44	1 089	154	9,70	1 490	27%	157	9,99	1 568	34%
Får, getter	4,1	39,15	159	4	50,53	203	19%	4	53,43	189	11%
Ägg	96	12,83	1 228	129	13,55	1 752	33%	132	12,90	1 702	29%
Ekologiskt			1 015			2 052	88%			1 793	65%
Småskaligt			683			1 170	60%			1 269	73%
TOTALT			42 874			52 781	15%			53 829	17%

Volymutvecklingen:

	Kvartal 1 2020 (1000 ton)	Ändr. jämfört med kvartal 1 2019	Prognos för 2020 (1000 ton)	Utfall 2019 (1000 ton)	Förändring mot 2019 enl prognos
Spannmål			5 946	6 136	-3%
Potatis				859	1%
Mjök	705	1%	2 706	2 704	0%
Nötkött	36	0%	140	140	0%
Griskött	64	3%	240	240	0%
Kyckling	37	0%	157	154	2%
Lammkött	0,6	-15%	3,5	4,0	-12%
Ägg	?	?	132	129	2%

Real prisutveckling:

Produkt	Kvartal 1 2020			Kvartal 1 2020			
	Kv1-20/ Kv4-19	Hittills20/ motsv19	Hittills jfr 2010-14	Produktions- medel	Kv1-20/ Kv4-19	Hittills20/ motsv19	Hittills jfr 2010-14
Spannmål	8%	-20%	-6%	Utsäde	1%	4%	-5%
Industrigrödor	-9%	-1%	18%	Energi	-5%	-6%	0%
Frukt/grönsak.	7%	3%	26%	Gödning	-3%	-10%	-8%
Potatis	3%	-26%	0%	Växtskydd	1%	4%	13%
Blom./plantsk.	0%	5%	6%	Veterinär	3%	4%	18%
Nötkreatur	3%	2%	26%	Djurfoder	2%	-14%	1%
Gris	4%	12%	27%	Uh utrustning	2%	2%	8%
Får och getter	24%	21%	46%	Uh byggnader	1%	-1%	3%
Fjäderfä	2%	3%	-1%	Övr löpande	2%	-7%	5%
Mjök	0%	1%	7%	Maskiner	2%	3%	16%
Ägg	-2%	-9%	-9%	Byggnader	1%	-1%	3%
TOTALT	2,3%	-9,0%	7,4%	Totalt	0,6%	-4,9%	4,2%

Exportutvecklingen:

Värde i primärledet

	Kvartal 1 2020 (milj kr)	Ändr. jämfört med kvartal 1 2019	Real ändring hittills under 2020	Real ändring hittills jämfört med 2010-14
Spannmål och varor därav	602	352%	352%	63%
Frukt och köksväxter	70	8%	8%	46%
Oljefrön, oljor och fetter	18	80%	80%	58%
Mjök, mejeriprod. & ägg	518	21%	21%	22%
Djur, kött och köttvaror	208	14%	14%	49%
Öv. livsmedelsprodukter	117	23%	23%	33%
Total	1533	67%	68%	42%